

**UCHWAŁA NR L/377/14
RADY GMINY OŚWIĘCIM**

z dnia 29 stycznia 2014 r.

w sprawie : przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.z 2013r. poz. 594 z późn.zm.) oraz art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r., poz.182 z póź.zm.) **Rada Gminy Oświęcim postanawia :**

§ 1. Uchwalić Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020 stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Śreniawski

Załącznik do Uchwały Nr L/377/14

Rady Gminy Oświęcim z dnia 29 stycznia 2014 r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Oświęcim
na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	14
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	14
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	14
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	15
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	16
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	18
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	19
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	22
8. BEZDOMNOŚĆ	24
9. EDUKACJA	24
10. KULTURA	26
11. SPORT I REKREACJA	27
12. TURYSTYKA	27
13. SYTUACJA DZIECKA.....	28
14. OCHRONA ZDROWIA	32
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
16. POMOC SPOŁECZNA	34
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	43
18. PROBLEMY UZALEŻNIENÍ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	45
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	48
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	56
21. ANALIZA SWOT	58
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	66
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	67
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN, KIERUNKI DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI, PROGNOZY ZMIAN	67
2. RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	80
2. WDROŻENIE, SPOSÓB REALIZACJI I MONITORING STRATEGII	81
3. PROGRAMY I PROJEKTY	82
IV. UWAGI KOŃCOWE	87
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	88

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

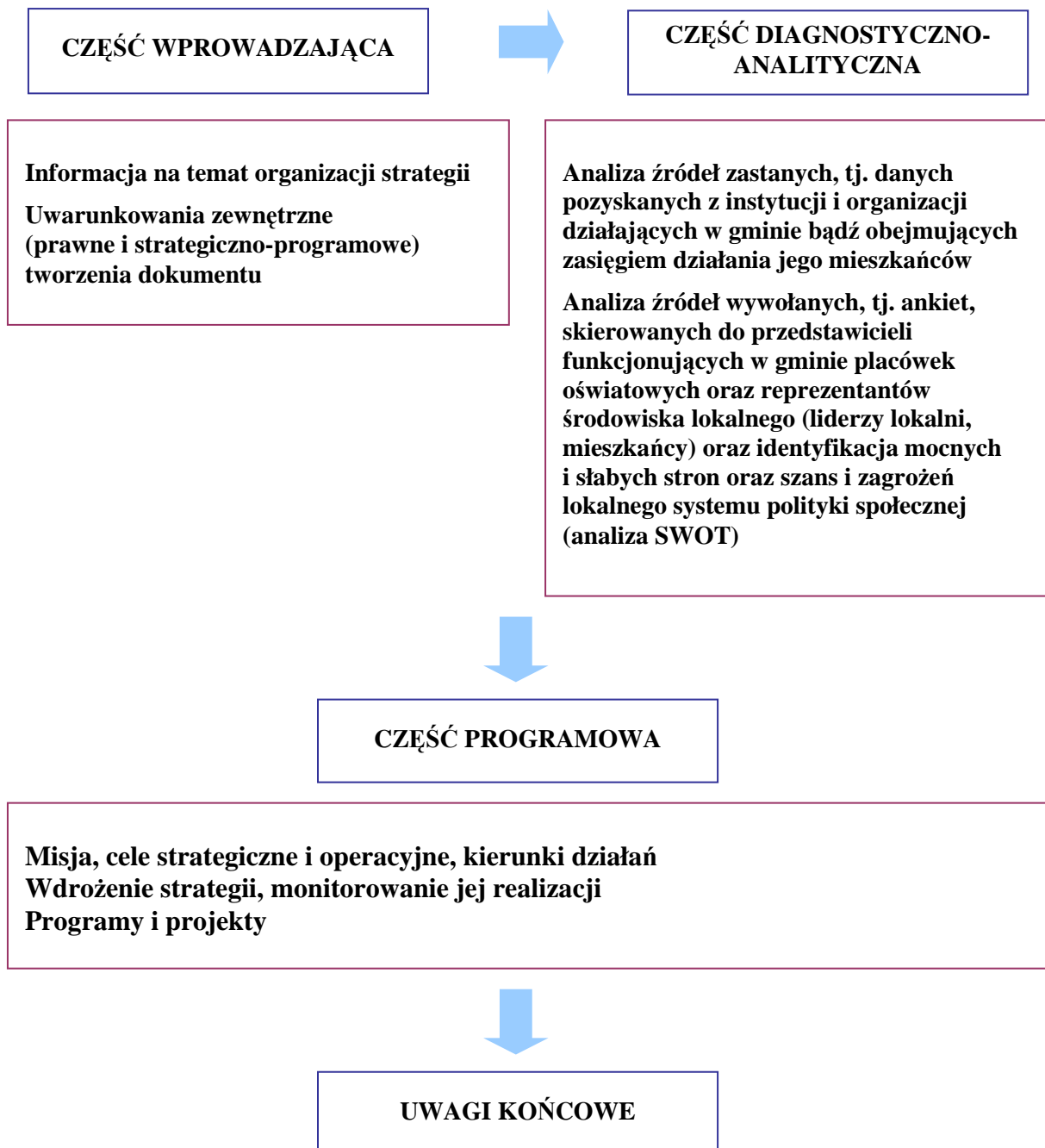
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 788 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zmianami),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zmianami),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej

i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,

- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiąganym poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.

4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,
- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Założenia Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 jest obecnie w fazie dyskusji. Przedstawione założenia RPO przewidują utworzenie dwunastu osi priorytetowych. Konstrukcję przyszłego programu operacyjnego oparto na założeniu, zgodnie z którym co do zasady jedna oś priorytetowa odpowiada jednemu celowi tematycznemu. Tematyce problemów społecznych poświęcone zostały dwie osie priorytetowe (8 i 9) oraz odpowiadające im cele tematyczne.

Oś priorytetowa 8. Otwarty rynek pracy

Cel główny interwencji: Wsparcie zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Cele szczegółowe interwencji:

- Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób do 30 roku życia oraz osób +50,
- Stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy,
- Wzmocnienie potencjału pracowników oraz adaptacja do zmian,
- Zapewnienie warunków do łączenia życia zawodowego z rodzinnym.

Oś priorytetowa 9. Region spójny społecznie

Cel główny interwencji: Wzrost spójności wewnątrzregionalnej w wymiarze społecznym i zdrowotnym

Cele szczegółowe interwencji:

- Wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób będących w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-zawodowej,
- Zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych w regionie,
- Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w oparciu o inicjatywy ekonomii społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oświęcimskiego na lata 2008-2015

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oświęcimskiego jest dokumentem, który formułuje misję polityki społecznej w powiecie: „Wysoka spójność społeczności lokalnej powiatu oświęcimskiego oraz zapewnienie mieszkańcom możliwości zaspokajania swoich materialnych i pozamaterialnych potrzeb w sposób sprzyjający rozwojowi powiatu”.

W strategii wyznaczono poniżej przedstawione cel strategiczny i cele operacyjne.

I. Cel strategiczny: Wzrost jakości usług pomocy społecznej w powiecie.

1. Cel operacyjny: Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

2. Cel operacyjny: Instytucjonalny rozwój placówek pomocy społecznej w powiecie.

II. Cel strategiczny: Wspieranie procesu zatrudnienia i aktywizacja rynku pracy na terenie powiatu oświęcimskiego.

1. Cel operacyjny: Stymulowanie procesu tworzenia nowych miejsc pracy na terenie powiatu oraz zdobywania doświadczeń zawodowych przez osoby bezrobotne.

2. Cel operacyjny: Rozwój systemu szkoleń dla osób bezrobotnych i pracujących.

3. Cel operacyjny: Doskonalenie działań z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

4. Cel operacyjny: Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ponadgimnazjalnego w powiecie, dostosowanego do potrzeb rynku pracy.

III. Cel strategiczny: Wzrost poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego mieszkańców powiatu.

1. Cel operacyjny: Doskonalenie procesu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych i współuzależnionych.

2. Cel operacyjny: Rozwój profilaktyki zdrowotnej i podniesienie jakości usług medycznych w powiecie.

3. Cel operacyjny: Realizacja „Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszłości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”.

IV. Cel strategiczny: Intensyfikacja procesu integracji osób zależnych (niepełnosprawnych i starszych) z terenu powiatu oświęcimskiego.

1. Rozwój systemu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

2. Optymalizacja warunków rozwoju społecznego dla osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej w powiecie.

V. Cel strategiczny: Rozwój współpracy w działaniach na rzecz rozwoju społecznego powiatu.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Oświęcim jest gminą wiejską położoną w południowej Polsce, w zachodniej części województwa małopolskiego. Gmina obejmuje powierzchnię 75 km². Jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu oświęcimskiego. Gmina jest podzielona na dwanaście sołectw: Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmęże, Pławy, Poręba Wielka, Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze.. Gmina Oświęcim graniczy z miastem Oświęcim i z gminami: Brzeszcze, Chelmek, Kęty, Osiek, Polanka Wielka, Preciszów – wchodzącymi w skład powiatu oświęcimskiego oraz z gminą Libiąż w powiecie chrzanowskim województwa małopolskiego i z gminami: Bieruń, Bojszowy, Miedzna znajdującymi się w województwie śląskim.

Gmina położona jest we wschodniej części Kotlinie Oświęcimskiej, w widłach rzek Wisły i Soły. Sąsiaduje z trzema ważnymi regionami gospodarczymi – Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym, aglomeracją krakowską i regionem podbeskidzkim z centralnym ośrodkiem w Bielsko-Białej. Obszar ten zamieszkały jest przez około 5 mln ludzi. Koncentruje się tu ogromny potencjał ekonomiczny i naukowy.

W niewielkiej odległości od gminy znajdują się niezwykle atrakcyjne tereny Beskidu Małego i Jury Krakowsko-Wieluńskiej, w pobliżu znanych miejscowości turystycznych, do których należą: Kraków, Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska, Pszczyzna, Cieszyn, Wieliczka.

Gmina, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, uczestniczy w pracach i działaniach Lokalnej Grupy Działania „Dolina Soły”, należy również do Stowarzyszenia „Region Beskidy” oraz do Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Oświęcim posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną. Pewną trudność stanowi zapewnienie pełnej infrastruktury na terenach wiejskich o zabudowie rozproszonej, natomiast na terenach o zwartej zabudowie prowadzona jest sukcesywnie budowa sieci kanalizacyjnej, np. w maju 2012 r. ukończono budowę kanalizacji sanitarnej w Babicach, do której mogło się podłączyć 200 gospodarstw.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	185,50
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	4.559
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	16,08
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	509
sieć gazowa	
liczba ludności korzystających z sieci gazowej	3.189
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	162,3
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	104,6
gospodarka odpadami	
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	509
liczba oczyszczalni ścieków	1

Dane Urzędu Gminy Oświęcim i Głównego Urzędu Statystycznego.

Do najważniejszych inwestycji, które zostały zrealizowane w gminie w latach 2010-2012 należą: budowa głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau wraz z infrastrukturą towarzyszącą, remont Domu Ludowego w Grojcu oraz utworzenie Gminnej Izby Tradycji Rybactwa, a także przebudowa Przedszkola Samorządowego we Włosienicy.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Oświęcim otacza miasto Oświęcim, co w naturalny sposób zmusza obydwie organizmy do współdziałania w zakresie komunikacji publicznej. Z tego względu na podstawie porozumienia komunalnego wszyscy mieszkańcy gminy Oświęcim mają zapewniony transport przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu, którego autobusy kursują do wszystkich sołectw. Ponadto usługi przewozowe świadczą przewoźnicy prywatni (Firma Maxi, Przewóz Osób J. Spisak, Przewóz Osób Z. Gołba, PPHU „Bolko” PPUK „Mirko” M. Gajda, Z. Majka, Usługi Transportowe R. Filip) zapewniający połączenia busami między poszczególnymi miejscowościami gminy oraz do Oświęcimia, Krakowa, Kęt, Tychów, jak również m.in. do Chrzanowa i Katowic.

Na terenie gminy funkcjonuje także Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej i Spedycji PKS Oświęcim które obsługuje połączenia autobusowe nie tylko z Oświęcimiem, ale również z Krakowem, Kętami i Tychami.

Z uwagi na możliwość wyboru między kilkoma konkurującymi przewoźnikami najlepsze połączenia mają mieszkańcy miejscowości Grojec i Rajsko, położone przy trasach przelotowych. Jednak pozostałe miejscowości gminy również nie mają trudności komunikacyjnych.

Gmina jest położona na styku województw małopolskiego i śląskiego oraz przy skrzyżowaniu tranzytowych ciągów komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i wojewódzkim. Ma doskonałe połączenie Autostradą A4 z Krakowem i Katowicami, przebiega przez nią droga krajowa nr 44 (Tychy – Oświęcim – Zator – Skawina), droga wojewódzka nr 933 (Chrzanów – Oświęcim – Pszczyna), droga wojewódzka nr 948 (Oświęcim – Kęty). Łączna długość dróg publicznych w gminie wynosi 162,3 km, z czego długość 104,6 km obejmują drogi gminne.

Odległości drogowe z gminy wynoszą: ok. 70 km do Krakowa – stolicy województwa, ok. 35 km do Bielska-Białej i również ok. 35 km do Katowic.

W bliskim sąsiedztwie gminy Oświęcim znajdują się ośrodki akademickie (dwa duże – Kraków i Katowice oraz kilka mniejszych: Bielsko-Biała, Cieszyn, Nowy Sącz, Oświęcim), co zapewnia młodym mieszkańcom gminy możliwość kontynuowania nauki na poziomie licencjackim i magisterskim.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Oświęcim liczyła 17.750 mieszkańców, w tym 9.015 kobiet, które stanowiły 50,8% ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadały 103 kobiety). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 237 osób na km².

W latach 2010-2012 systematycznie zwiększała się liczba mieszkańców gminy. Wzrost dotyczył liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym malała. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3.427	3.406	3.367
liczba osób w wieku produkcyjnym	11.245	11.347	11.386
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2.799	2.884	2.997
ogółem	17.471	17.637	17.750

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	194	155	157
liczba zgonów	159	152	152
przyrost naturalny	35	3	5

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	163	163	110
saldo migracji w ruchu zagranicznym	5	0	16
saldo migracji ogółem	168	163	126

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 liczba urodzeń żywych ulegała wahaniom, spadek zaś dotyczył liczby zgonów. Sytuacja taka wpłynęła na utrzymywanie się dodatniego przyrostu naturalnego (35 w 2010 r., 3 w 2011 r., 5 w 2012 r.).

Wzrost liczby mieszkańców w gminie był efektem zarówno dodatniego przyrostu naturalnego, jak i ruchu migracyjnego, którego saldo pozostawało w omawianym okresie dodatnie, przy czym migracja mieszkańców do i z gminy odbywała się przede wszystkim w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę systematycznego zwiększania się odsetka mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. W efekcie gmina populacja gminy jest coraz starsza.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych przede wszystkim do potrzeb seniorów, nie zapominając jednak o potrzebach dzieci i młodzieży. W przypadku tych pierwszych trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego, tym drugim trzeba zapewnić dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Gmina Oświęcim ma charakter rolniczy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		3.865,08
w tym:	grunty orne (w ha)	2.973,68
	sady (w ha)	14,49
	łąki i pastwiska (w ha)	876,91
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		241,75
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		425,29

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych, funkcjonujących w gminie, wzrastała. Wśród przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy dominują działające w takich sekcjach, jak: handel i naprawy (409 podmiotów), budownictwo (200), przetwórstwo przemysłowe (142), transport i gospodarka magazynowa (107) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (102). W ostatnich trzech latach w gminie dokonano 218 wpisów do ewidencji działalności gospodarczej.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	21	22	22
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	1.401	1.401	1.443
liczba podmiotów ogółem	1.422	1.423	1.465

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22
przetwórstwo przemysłowe	142
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7
budownictwo	200
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	409
transport i gospodarka magazynowa	107
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	51
informacja i komunikacja	29
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	63
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	102
usługi administrowania i działalność wspierająca	75
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9
edukacja	41
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	79
kultura, rozrywka i rekreacja	32
pozostała działalność usługowa	86

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, w latach 2010-2012 liczba osób bezrobotnych w gminie Oświęcim zwiększała się z roku na rok – z 581 na koniec 2010 roku do 627 osób na koniec 2012 roku. W latach 2010-2012 wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których odsetek wahał się w granicach 61,9-63,6%, przy czym największą wartość osiągnął w 2011 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba bezrobotnych w gminie	581	582	627
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	5,2%	5,1%	5,5%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	362	370	388
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	62,3%	63,6%	61,9%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2012 w powiecie oświęcimskim, województwie małopolskim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
stopa bezrobocia w powiecie oświęcimskim	12,1%	12,5%	13,4%
stopa bezrobocia w województwie małopolskim	10,4%	10,5%	11,5%
stopa bezrobocia w kraju	12,3%	12,5%	13,4%

Dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

W latach 2010-2012 powiat oświęcimski charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa małopolskiego, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2012 roku odnotowano wzrost stopy bezrobocia w porównaniu z latami poprzednimi. Przy tym w latach 2011-2012 w powiecie oświęcimskim osiągnęła ona poziom równy średniej krajowej.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2012 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych			liczba bezrobotnych
wiek	18-24 lata	154	staż pracy	bez stażu	89
	25-34 lata	187		do 1 roku	148
	35-44 lata	105		1-5 lat	138
	45-54 lata	129		5-10 lat	65
	55-59 lat	45		10-20 lat	88
	60-64 lata	7		20-30 lat	76
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	61	30 lat i więcej	23	
	1-3 miesiące	164			
	3-6 miesięcy	133			
	6-12 miesięcy	117			
	12-24 miesiące	87			
	pow. 24 miesięcy	65			
			wykształcenie	wyższe	110
				policealne i śr. zawodowe	165
				średnie ogólnokształcące	79
				zasadnicze zawodowe	186
				gimnazjalne i niższe	87

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu.

Na koniec 2012 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 25-34 lat (187 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (164 osoby), osoby ze stażem pracy do 1 roku (148 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (186 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 18-24 lata (154 osoby) i 45-54 lata (129 osób), osoby pozostające bez pracy od 3 do 6 miesięcy (133 osoby) lub od 6 do 12 miesięcy (117 osób), osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat (138 osób) oraz osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (165 osób).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i niższym oraz policealnym i średnim zawodowym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na dokończanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

Nie należy również zapominać o osobach długotrwale bezrobotnych, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2010-2012 liczba mieszkań w gminie Oświęcim zwiększała się z roku na rok (od 5.070 w 2010 r. do 5.198 w 2012 r.). Rosła tym samym liczba izb (z 23.935 w 2010 r. do 24.659 w 2012 r.) i powierzchnia użytkowa mieszkań (z 517.308 m² w 2010 r. do 535.515 m² w 2012 r.). Nieznacznie wzrosła również przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (z 102 m² w 2010 r. do 103 m² w 2012 r.) i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (z 29,6 m² w 2010 r. do 30,2 m² w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań	5.070	5.134	5.198
liczba izb	23.935	24.292	24.659
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	517.308	525.898	535.515
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	102,0	102,4	103,0
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	29,6	29,8	30,2

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie nie ulegała zmianie liczba mieszkań komunalnych, ich powierzchnia oraz liczba izb w tych mieszkaniach. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań komunalnych	6	6	6
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	14	14	14
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	288,9	288,9	288,9
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	48,15	48,15	48,15
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	24,07	24,07	24,07

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

Liczba nowo oddanych do użytkowania mieszkań utrzymywała się w latach 2010-2012 na zbliżonym poziomie, choć na początku analizowanego okresu była największa (71 w 2010 r. i po 64 w 2011 i 2012 r.). Podobnie powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań była największa w 2010 r. (409 m² w stosunku do 357 m² w 2011 r. i 367 m² w 2011 r.). Natomiast ulegała wahaniom liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (12 w 2010 r., 4 w 2011 r. i 8 w 2012 r.) oraz ich powierzchnia użytkowa. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	71	64	64
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	409	357	367
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	10.211	8.590	9.617
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	12	4	8
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	2.469	871	2.278

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	2	2	0
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	18	14	0
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	1.469,90	1.556,66	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W latach 2010-2011 tylko dwie rodziny w gminie otrzymały decyzją administracyjną dodatek mieszkaniowy, natomiast w 2012 r. nie było takiego przypadku.

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązki opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwałe rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz zapewnienia schronienia.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w gminie, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2012/2013 w gminie Oświęcim funkcjonowało 16 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 8 przedszkoli (7 samorządowych i 1 niepubliczne), 7 szkół podstawowych (przy czym w Harmężach samorządowe przedszkole i szkoła podstawowa działają w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego) oraz 2 szkoły gimnazjalne (w Rajsku i Zaborzu).

Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci, uczniów i studentów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2012/2013

nazwa i adres placówki		liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
przedszkola	Przedszkole Samorządowe w Brzezince Brzezinka, ul. Czernichowska 2, 32-600 Oświęcim	516	36
	Przedszkole Samorządowe w Grojcu ul. Główna 1, 32-615 Grojec		
	Przedszkole Samorządowe w Porębie Wielkiej Poręba Wielka, ul. Wadowicka 69, 32-600 Oświęcim		
	Przedszkole Samorządowe w Rajsku Rajsko, ul. Rabatkowa 2, 32-600 Oświęcim		
	Przedszkole Samorządowe we Włosienicy ul. Suskiego 35, 32-642 Włosienica		
	Przedszkole Samorządowe w Zaborzu Zaborze, ul. Grojecka 54, 32-600 Oświęcim		
	Niepubliczne Przedszkole „Smyk” Babice, ul. Różana 25, 32-600 Oświęcim		
	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Harmężach Harmęże, ul. Borowskiego 30, 32-600 Oświęcim		
szkoły podstawowe	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Harmężach Harmęże, ul. Borowskiego 30, 32-600 Oświęcim	933	102
	Szkoła Podstawowa w Babicach Babice, ul. Różana 23, 32-600 Oświęcim		
	Szkoła Podstawowa w Brzezince Brzezinka, ul. Szkolna 19, 32-600 Oświęcim		
	Szkoła Podstawowa w Grojcu ul. Ogrodowa 2, 32-615 Grojec		
	Szkoła Podstawowa w Porębie Wielkiej Poręba Wielka, Aleja Parkowa 1, 32-600 Oświęcim		
	Szkoła Podstawowa w Rajsku Rajsko, ul. Edukacyjna 11, 32-600 Oświęcim		
	Szkoła Podstawowa we Włosienicy ul. Suskiego 53, 32-642 Włosienica		
gimnazja	Gimnazjum Gminne nr 1 im. mjr. Piotra Szewczyka w Rajsku, Rajsko, ul. Edukacyjna 11, 32-600 Oświęcim	644	61
	Gimnazjum Gminne nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej w Zaborzu, Zaborze, ul. Jezioro 2, 32-600 Oświęcim		

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

Prowadzenie spraw administracyjno-gospodarczych i finansowo-księgowych placówek oświatowo-wychowawczych gminy Oświęcim należy do zadań Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkoli Gminnych w Oświęcimiu z siedzibą w Rajsku, powołanego w celu realizowania zadań gminy w zakresie oświaty i wychowania.

W latach 2010-2012 placówki oświatowo-wychowawcze gminy realizowały projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet IX Rozwój kształcenia i kompetencji w regionach)

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. W gminie prym w rozbudzaniu zainteresowań i potrzeb kulturalnych, a także kształtowaniu wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze wiedzie Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Gminy Oświęcim (OKSiR) z siedzibą w Brzezince, który jest m.in. wydawcą miesięcznika „Oświęcimska Gmina”. Placówką wchodzącą formalnie w skład OKSiR jest Świetlica Wiejska w Stawach Monowskich.

W gminie Oświęcim działa siedem zespołów śpiewaczych („Babiczanki” przy KGW Babice, „Brozskowianki” przy KGW Brozskowice, „Brzezinianki” przy KGW Brzezinka, „Grojczanie” przy KGW Grojec, „Porębianie” przy KGW Poręba Wielka, „Rajskowianki” przy KGW Rajsko, „Włosianeczki” przy KGW Włosienica) i dwa zespoły pieśni i tańca (Zespół Pieśni i Tańca „Holan” oraz Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca z Poręby).

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Placówki i organizacje kulturalne w gminie w 2012 roku

nazwa i adres placówki/organizacji	adres placówki/organizacji
Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Gminy Oświęcim	Brzezinka
Dom Ludowy	Babice
Dom Ludowy	Dwory Drugie
Dom Ludowy	Grojec
Dom Ludowy	Harmęże
Dom Ludowy	Pławy
Dom Ludowy	Poręba Wielka
Świetlica Wiejska	Stawy Monowskie

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Wiodącą rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w gminie Oświęcim pełni Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji z siedzibą w Brzezince oraz Ludowe Kluby Sportowe. Ponadto na terenie gminy Oświęcim znajduje się 13 obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz 12 placów zabaw. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące lokalizacji tych obiektów na terenie gminy.

Tabela 17. Obiekty rekreacyjno-sportowe w gminie w 2012 roku

miejsowość	rodzaj i liczba obiektów
Babice	1 plac zabaw
Broszkowice	1 boisko, 1 plac zabaw
Brzezinka	2 boiska, 1 plac zabaw
Dwory Drugie	1 boisko
Grojec	1 boisko, 1 plac zabaw
Harmęże	1 boisko
Osada Stawy Grojeckie	1 boisko, 1 plac zabaw
Pławy	1 plac zabaw
Poręba Wielka	1 boisko, 1 plac zabaw
Rajsko	1 boisko
Stawy Monowskie	1 boisko, 1 plac zabaw
Włosienica	2 boiska, 3 place zabaw
Zaborze	1 boisko, 1 plac zabaw

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

12. TURYSTYKA

Gmina Oświęcim jest atrakcyjnym miejscem do uprawiania turystyki. Atrakcyjne przyrodniczo tereny zachęcają do wycieczek pieszych i rowerowych. Na terenie gminy zlokalizowane są liczne siedliska roślin i ptaków, zaliczone do obszarów chronionych Natura 2000. Okolica pełna leśnych zakątków, w których gospodarują koła łowieckie, zarybionych stawów i starorzeczy, jest ponadto urozmaicona wzniesieniami w okolicach Grojca, z których można dostrzec zarys Beskidu Małego i Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Na szczycie Góry Grojeckiej znajdują się pozostałości po grodzisku z I wieku p.n.e. W Grojcu znajduje się prywatny skansen pszczelarski „Malwa”, natomiast w turyści korzystający z oferty prywatnego ośrodka sportu i rekreacji w Babicach mogą odbyć konny spacer brzegiem Wisły z Babic do Woli lub nauczyć się jazdy konnej

Unikatowy charakter ma znane na całym świecie muzeum utworzone na terenie KL Birkenau w Brzezince, odwiedzane corocznie przez ok. półtora miliona turystów i pielgrzymów. Do zabytków architektury zaliczają się drewniane kościoły w Grojcu (XVII w.) i Porębie Wielkiej (liczący ponad 500 lat), dziewiętnastowieczny kościół klasycystyczny we Włosienicy, romantyczny dwór w Harmężach i neogotycki pałac w Grojcu.

Na terenie gminy Oświęcim znajduje się kilka wyznaczonych tras turystycznych, do których należą: Szlak Zabytków Ziemi Oświęcimskiej, Szlak Ewakuacji Więźniów Oświęcimia oraz Międzynarodowy Szlak Greenway (Wiedeń – Kraków - Oświęcim – Kęty). Wytyczono także ścieżki rowerowe: Oświęcim – Andrychów wzdłuż biegu rzeki Soły (długość 47,9 km), Oświęcim – Kęty (23,4 km), Oświęcim – Nidek (25,6 km). Ponadto w Dworach Drugich znajduje się na Wiśle śluza i kanał żeglugowy.

W gminie funkcjonują 3 obiekty zbiorowego zakwaterowania, które w sumie dysponują 48 miejscami noclegowymi.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Oświęcim została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jego terenie placówkach oświatowo-wychowawczych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne dzieci i uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w przedszkolach i szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 9 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa w Babicach
- Szkoła Podstawowa w Brzezince,
- Szkoła Podstawowa w Grojcu,
- Szkoła Podstawowa w Porębie Wielkiej,
- Szkoła Podstawowa w Rajsku,
- Szkoła Podstawowa we Włosienicy,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Harmężach,
- Gimnazjum Gminne nr 1 im. mjr. Piotra Szewczyka w Rajsku,
- Gimnazjum Gminne nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej w Zaborzu.

Zasoby i oferta przedszkolna i szkolna

Z analizy ankiet wynika, że 5 placówek zatrudnia pedagoga, 7 placówek zatrudnia logopedę, 7 zatrudnia pielęgniarkę, tylko 1 szkoła zapewnia dostęp do psychologa, a żadna placówka nie ma doradcy zawodowego.

Dożywianie uczniów prowadzą wszystkie placówki, natomiast 6 zgłosiło potrzebę zwiększenia o łącznie 61 osób liczby dzieci i młodzieży objętych tym rodzajem pomocy. Wszystkie 9 placówek zapewnia uczniom dostęp do Internetu, natomiast 8 umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej. W żadnej natomiast nie funkcjonują klasy integracyjne.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (przedmiotowe, hobbystyczne, sportowe, artystyczne). Jednocześnie wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, a także socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne.

Problemy dosięgające dzieci, uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają dzieci, uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na niedostatek środków finansowych rodzin (związany najczęściej z bezrobociem) oraz dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, zaniedbania dzieci, nadużywania alkoholu przez rodziców, przemocy domowej, rozbicia rodzin. Ankietowani zwracali również uwagę na poczucie braku bezpieczeństwa.

Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 18. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje
sięganie po alkohol przez uczniów i w ich rodzinach	7	1
sięganie po narkotyki	1	7
palenie papierosów	5	2
ucieczki z domu	1	7
kradzieże	3	5
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	6	3
autoagresja	5	3
przestępczość ujawniona	2	6
niszczenie mienia szkolnego	6	2
udział w grupach negatywnych	2	7
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	6	3
przemoc w rodzinie	5	2
zaniedbanie przez dom	9	0
wykorzystywanie seksualne	0	7

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: zaniedbanie przez dom, nadużywanie używek w rodzinach i sięganie przez uczniów po papierosy i alkohol, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niszczenie mienia szkolnego, przemoc w rodzinie, autoagresję oraz palenie papierosów.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku rodzinnym, w tym problemy uzależnień. W opinii ankietowanych trzeba również dokładnie rozpoznać świadomość prawną rodziców w zakresie funkcji opiekuńczych i wychowawczych. Ważne jest także dokładne poznanie potrzeb dzieci i młodzieży, m.in. w zakresie spędzania czasu wolnego.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali przede wszystkim na potrzebę kontynuowania i wzmożenia realizowanych w placówkach programów profilaktyki uzależnień. Jednocześnie podkreślali konieczność pedagogizacji rodziców oraz propagowania wśród nich wiedzy na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny. Wskazywali również na potrzebę zastosowania monitoringu na terenie szkół.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele zdecydowanej większości (8) ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą, niezadowolone wyraziło jedynie Gimnazjum Gminne nr 1 w Rajsku. W ramach współpracy z rodzicami prowadzone są prace na terenie szkoły, funkcjonuje Rada Rodziców, rodzice pomagają w prowadzeniu dokumentacji szkolnej, odbywają się zebrania z rodzicami, konsultacje indywidualne i rozmowy telefoniczne, rodzice współorganizują imprezy i uroczystości.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele 8 badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca, odmiennego zdania była tylko Szkoła Podstawowa w Babicach. Do podmiotów, z którymi współpracują, ankietowani zaliczali najczęściej: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Urząd Gminy, Bibliotekę Gminną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, sąd i kuratorów sądowych, policję, sołectwa, parafie, sanepid, straż pożarną oraz stowarzyszenie Bliżej Człowieka.

Jednocześnie respondenci z 5 placówek oświatowych współpracę z tymi instytucjami i organizacjami uznali za niewystarczającą.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili przede wszystkim uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Postulat ten sprowadzał się głównie do poszerzenia oferty edukacyjnej poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, większej dostępności imprez i obiektów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, zwłaszcza w okresie ferii i wakacji, a także potrzeby organizowania świetlic środowiskowych.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób placówki oświatowe mogą przyczynić się do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, ankietowani wskazywali głównie na możliwość aktywizacji poprzez zagospodarowanie czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań. W tym kontekście zwracali uwagę na potrzebę wyrównania dostępu do edukacji i pomocy szkolnych. Zwrócili uwagę na konieczność rozwijania umiejętności radzenia sobie z emocjami wśród dzieci i młodzieży, postulując zatrudnienie psychologa.

Badani podkreślali także potrzebę wspierania dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych, przede wszystkim poprzez zapewnienie ciepłego posiłku i organizowanie bezpłatnych wyjazdów. Wskazali także tym na możliwość pozyskiwania funduszy na sprzęt sportowy i wyposażenie pracowni komputerowej

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Oświęcim funkcjonują 4 zakłady opieki zdrowotnej (w tym 2 zakłady niepubliczne), 30 prywatnych praktyk lekarskich (z czego aż 11 w sołectwie Zaborze) oraz 1 punkt apteczny (w sołectwie Grojec). Wybrane dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Placówki ochrony zdrowia w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	sołectwo
Powiatowy Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	Grojec
Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy RAJ-MED	Rajsko
Ośrodek Zdrowia	Grojec
Ośrodek Zdrowia	Włosienica
Punkt apteczny	Grojec

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

Ponadto mieszkańcy gminy korzystają również z podstawowej opieki ambulatoryjnej w Zakładzie Lecznictwa Ambulatoryjnego w Oświęcimiu.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu, w 2012 roku na terenie gminy Oświęcim policjanci przeprowadzili 716 interwencji, a także stwierdzili 218 zdarzeń przestępczych. Spośród miejscowości wchodzących w skład gminy największa liczba przestępstw została ujawniona w Grojcu (150). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Przestępstwa ujawnione w gminie w 2012 roku

miejsowość	liczba interwencji
Babice	65
Brzezinka	120
Broszkowice	28
Dwory Drugie	17
Grojec	150
Harmęże	19
Łazy	11
Pławy	9
Poręba Wielka	56
Rajsko	68
Stawy Monowskie	10
Włosienica	53
Zaborze	110

Dane Komendy powiatowej Policji w Oświęcimiu.

Najczęstszymi przestępstwami odnotowanym na terenie gminy były: kradzież (16 zdarzeń), włamanie (12), oszustwo (9), uszkodzenie mienia (8). Ponadto na terenie gminy miały miejsce 22 wypadki drogowe (co stanowiło 18,03% ogółu wypadków w powiecie oświęcimskim), w których 3 osoby zginęły, a 26 zostało rannych. Doszło również do 140 kolizji drogowych (co stanowiło 11,55% ogółu kolizji w powiecie).

Według danych na dzień 31.12.2012 roku Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Oświęcimiu, nadzór kuratora w wydziale rodzinnym prowadzony był wobec 12 osób zobowiązanych do leczenia odwykowego i nieletnich, a ponadto nadzorem objętych było 11 rodzin (w tym 22 rodziców i 20 dzieci). Jednocześnie w wydziale karnym pod dozorem kuratora pozostawali skazani w 95 sprawach. Na terenie gminy policja nałożyła 43 mandaty drogowe i ujawniła 28 nietrzeźwych kierujących (co stanowiło 15,42% zatrzymań nietrzeźwych kierujących w powiecie).

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Oświęcim wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Na koniec 2012 roku kadrę GOPS-u stanowiło 25 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, w tym 9 pracowników socjalnych oraz 4 osoby wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze zatrudnione na umowę-zlecenie. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	1
pracownicy socjalni	9	2
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1,5	1
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	-
pozostali pracownicy	13,5	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Zapisy ustawy o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11 ustawy) nakładają na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wskaźnik ten był spełniony i wynosił 1.972 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego. Mimo to postulowano zwiększenie zatrudnienia o 2 pracowników socjalnych i 3 etaty dla osób niezaliczających się do pracowników socjalnych ani osób wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2010 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		-	7
	wyższe niekierunkowe		1	-
	średnie kierunkowe		-	2
	średnie niekierunkowe		-	-
	zawodowe i niższe		-	-
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	-
		w trakcie realizacji	-	-
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	-	-
		w trakcie realizacji	-	6
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			-	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			2	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Na koniec 2012 roku wykształcenie wyższe posiadało 8 osób z kadry GOPS-u, w tym 7 pracowników socjalnych, a wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 2 pracowników socjalnych. Ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej miała 1 osoba. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego realizowało 6 pracowników socjalnych. Podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej zainteresowana była osoba, podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego były zainteresowane 2 osoby z kadry GOPS-u.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na realizację zadań w latach 2010-2012.

Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	3.567.115,96	3.061.028,78	2.923.056,42
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1.338.362,99	799.782,30	764.558,52
w tym na świadczenia rodzinne	1.228.752,97	2.261.246,48	2.159.497,90
na zadania własne gminy	748.518,42	786.650,30	763.558,52
na zadania zlecone gminie	2.818,597,54	2.274.378,48	2.159.497,90

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W latach 2010-2012 ogólna wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy systematycznie zmniejszała się.

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń rodzinnych (w 2010 r. – 1.228.752,97 zł, w 2011 r. – 2.261.246,48 zł, w 2012 r. – 2.159.497,90 zł).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	327	315	250
liczba rodzin	327	315	250
liczba osób w rodzinach	733	702	565
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	4,19%	3,98%	3,18%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 malała z roku na rok (z 733 osób i 327 rodzin w 2010 roku do 565 osób i 250 rodzin w 2012 roku). Analogicznie malał udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy w stosunku do roku poprzedniego (4,19% w 2010 r., 3,98% w 2011 r., 3,18% w 2012 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku.

Tabela 25. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 r.

grupy wiekowe	liczba osób
0-16 lat	178
17-21 lat	39
22-30 lat	29
31-40 lat	84
41-50 lat	65
51-60 lat	104
61-70 lat	38
71 lat i więcej	28

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Tabela 26. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 r. powyżej 18. roku życia ze względu na aktywność zawodową

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób
pracuje	56
pracuje dorywczo	28
nie pracuje	105
studiuje	6
uczy się	125
na rencie	52

na emeryturze	26
na zasiłku dla bezrobotnych	5
bezrobotny bez prawa do zasiłku	99

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Trudne sytuacje życiowe, których rodziny nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości stanowią przyczyny wejścia w system pomocy społecznej. Analizę powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	112	122	131	236	248	272
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	7	6	6	8	6	6
potrzeba ochrony macierzyństwa	12	13	15	66	67	80
bezrobocie	71	98	104	171	244	217
niepełnosprawność	115	114	111	230	214	184
długotrwała lub ciężka choroba	138	145	111	257	277	218
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	77	68	84	199	186	213
przemoc w rodzinie	32	48	48	92	184	99
alkoholizm	34	41	48	55	72	87
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4	8	7	4	11
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	30	3	0	72	11	0
sytuacja kryzysowa	66	15	56	141	64	117

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Zaznaczyć należy, że spośród szerokiego wachlarza powodów przyznania pomocy społecznej, w latach 2010-2012 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. W roku 2012 liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z tego powodu była większa niż w latach poprzednich – 131 i 272 w stosunku do 112 i 236 w 2010 r. oraz 122 i 248 w 2011 r.

Ważnymi przyczynami udzielenia pomocy były również: długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. Wysoki wskaźnik dla bezrobocia odzwierciedla trudną sytuację na oświęcimskim rynku pracy. Innym częstym powodem udzielania wsparcia była niepełnosprawność.

Znacznie mniej wsparcia udzielono z takich przyczyn, jak potrzeba ochrony macierzyństwa, sieroctwo, bezdomność, alkoholizm, narkomania, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej, zdarzenie losowe czy sytuacja kryzysowa.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	X	312	247	X	312	247	X	691	565
rzeczowa	X	312	250	X	315	250	X	702	565
praca socjalna	X	X	X	819	385	465	2.480	885	1.049
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	1	0	2	1	0	2	1	0
usługi opiekuńcze	11	6	6	11	6	6	13	10	6
specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	12	9	5	12	9	9	27	17
zasilek celowy do 6.000 zł	239	0	0	239	0	0	710	0	0
zasilek celowy do 20.000 zł	23	0	0	23	0	0	58	0	0
zasilek celowy do 100.000 zł	1	0	0	1	0	0	1	0	0
skierowanie do Domu Pomocy Społecznej	0	1	0	X	X	X	X	X	X
liczba osób z gminy przebywająca w Domu Pomocy Społecznej	7	7	7	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielanym mieszkańcom gminy rodzajem wsparcia była pomoc pieniężna, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych i okresowych. Ważną formą wsparcia beneficjentów była praca socjalna. Ukierunkowana była w szczególności na przywrócenie utraconej bądź ograniczonej zdolności do samodzielnego funkcjonowania jednostki. Poprzez jej świadczenie wskazywano osobom i rodzinom możliwości kierowania własnym postępowaniem w sposób dający gwarancję zdobycia niezależności w zabezpieczaniu godnych warunków życia.

Istotną formą wsparcia świadczoną mieszkańcom gminy stanowiła również pomoc rzeczowa. Ważną rolę w ramach udzielanej przez GOPS pomocy odgrywały również usługi opiekuńcze, które przyznano głównie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym. Zakres usług obejmuje szeroką gamę czynności życia codziennego, których osoby objęte opieką nie mogą wykonać samodzielnie. Pomoc w zaspokajaniu potrzeb obejmuje w szczególności wykonanie zakupów, przygotowanie posiłków, w tym również obiadowych, załatwienie spraw w urzędach i opłatę rachunków, przynoszenie węgla i palenie w piecu. Usługi świadczą opiekunki środowiskowe zatrudnione w ośrodku. W ramach pielęgnacji opiekunki przygotowują i podają leki, zamawiają wizyty lekarskie i realizują recepty.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2010-2012 liczba osób z gminy przebywających w DPS była stała (7 osób), przy czym tylko w 2011 r. skierowano do DPS 1 osobę.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.985.930	1.945.595	1.820.930
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	6.720	6.071	4.974
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	62	35	26
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	345	254	281

dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	246	273	272
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	200	208	163
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	396	355	283
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	942	766	656
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.205	964	841
zasiłek pielęgnacyjny	4.257	3.945	4.198
świadczenie pielęgnacyjne	245	388	528
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	198	174	156
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	14.816	12.879	12.378

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu na realizację świadczeń rodzinnych systematycznie malała (z 1.985.930 zł w 2010 r., do 1.820.930 zł w 2012 r.). Liczba przyznanych świadczeń z roku na rok również zmniejszała się (z 14.816 w 2010 r. do 12.378 w 2012 r.).

Najczęściej wypłacano zasiłek rodzinny (w 2010 r. 6.720 świadczeń, w 2011 r. 6.071, a w 2012 r. 4.978), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu urodzenia dziecka.

Liczba przyznawanych zasiłków pielęgnacyjnych, które służą częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, ulegała wahaniom (4.257 w 2010 r., 3.945 w 2011 r., 4.198 w 2012 r.).

Świadczenie alimentacyjne stanowiło kolejną formę wsparcia świadczoną w latach 2010-2012 mieszkańcom gminy.

Ta pomoc finansowa, udzielana od 1 października 2008 roku w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	59	58	65
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	654	754	730
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	225.226	263.280	269.650

Dane Wydziału Spraw Społecznych w Urzędzie Gminy Oświęcim.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 przyznano świadczenie alimentacyjne ulegała wahaniom (59 w 2010 r., 58 w 2011 r., 65 w 2012 r.). Rosła natomiast systematycznie z roku na rok wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (od 225.226 zł w 2010 r. do 269.650 w 2012 zł).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które funkcjonują w mieście Oświęcim i udzielają wsparcia również mieszkańcom gminy Oświęcim, należą: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Pomocy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Dane o wsparciu udzielonym mieszkańcom gminy przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Mieszkańcy gminy objęci wsparciem PCPR-u w Oświęcimiu w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	2	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	9	11	12

liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	0	2	1
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	1	0	0

Dane Powiatowego Centrum pomocy Rodzinie w Oświęcimiu.

Mieszkańcy gminy Oświęcim mają również możliwość korzystania z usług świadczonych przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Brzeszczu, Chełmku i Dworach.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Oświęcim wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu z 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Oświęcim mieszkało 2.281 osób niepełnosprawnych (1.017 mężczyzn i 1.254 kobiety), w tym 1.880 osób niepełnosprawnych prawnie i 401 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 14,1%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych	udział w ogólnej liczbie ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	72	3,2%	1,9%
osoby w wieku produkcyjnym	1.180	51,7%	12,1%
osoby w wieku poprodukcyjnym	1.029	45,1%	40,8%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku ponad połowę (51,7%) wszystkich osób niepełnosprawnych stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (1.180 osób). Stanowiły one 12,1% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (1.029 osób), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił ponad 40%.

Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	50	2,2%
policealne	19	0,8%
średnie	352	15,7%
zasadnicze zawodowe	611	27,2%
podstawowe ukończone	968	43,1%
podstawowe nieukończone	244	10,9%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (968 osób) i zasadniczym zawodowym (611 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 43,1% i 27,2%.

Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	297	13,0%
aktywni zawodowo bezrobotni	49	2,2%
bierni zawodowo	1.928	84,5%
nieustalony status na rynku pracy	7	0,3%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (1.928 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 84,5%. Aktywnych zawodowo było 346 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (297 osób).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. gminie	w 25-tys. gminie	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. W gminie Oświęcim działania te wyznaczane są w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Oświęcim w latach 2010-2012.

Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	205.854,22	157.042,81	180.552,74
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	8.695,91	9.791,84	8.834,22
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	49.395,90	58.692,63	113.204,88
razem	263.950,03	225.527,28	301.591,84

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu.

W 2012 roku łączna suma kwot wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień była wyższa niż w latach 2010-2011 (301.591,84 zł w stosunku do odpowiednio 263.950,03 zł i 225.527,28 zł). W analizowanym okresie sukcesywnie zwiększały się środki finansowe przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wahaniom ulegały kwoty wykorzystywane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Oświęcim oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	69	61	60
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	18	20	20
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	9	6	18
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	14	10	9
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	65	51	82
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	85	138	150
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	22	30	30

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu.

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie sukcesywnie malała (z 69 w 2010 r. do 60 w 2012 r.). Przeprowadzona w nich liczba kontroli była co rok podobna (18-20). W 2012 r. liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była najwyższa w analizowanym okresie (18 w stosunku do odpowiednio 9 w 2010 r. i 6 w 2011 r.), podobnie jak liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (82 w stosunku do odpowiednio 65 i 51). W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w latach 2010-2012 Komisja podjęła żadnej łącznie 33 decyzje w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przy czym ich liczba z roku na rok malała (14 w 2010 r., 10 w 2011 r. o 9 w 2012 r.). W analizowanym okresie GKRPA nie wydała negatywnych opinii w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

W ramach podejmowanych działań GKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu, których liczba w latach 2010-2012 wrosła z 22 w 2010 r. do 30 w latach 2011-2012. Wzrosła także liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu (z 85 w 2010 r. poprzez 138 w 2011 r. do 150 w 2012 r.).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2008-2010 GKRPA nie skierowała żadnej osoby na terapię i nie złożyła w stosunku do żadnego sprawcy przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. W analizowanym okresie na terenie gminy istniały dwa Punkty Konsultacyjno-Terapeutyczne (w siedzibie GOPS oraz w Gimnazjum Gminnym nr 2 w Zaborzu), jedno schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie urządzone w wynajętym mieszkaniu oraz 13 świetlic w 12 wsiach, które realizowały program opiekuńczo-wychowawczy. W gminie prowadzone były zajęcia w środowiskowych grupach wsparcia, wspierane z budżetu gminy m.in. poprzez zakup drobnego sprzętu sportowego, nagród oraz sprzętu dydaktyczno-rekreacyjnego.

Ponadto na mocy zawartych porozumień i podpisanych umów mieszkańcy gminy korzystają z placówek zlokalizowanych poza terenem gminy, w mieście Oświęcim. Jedną z nich jest Poradnia Odwykowa Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu, w której udzielana jest pomoc psychoterapeutyczna osobom uzależnionym i rodzinom potrzebującym wsparcia w związku z występowaniem u członka rodziny problemu uzależnień. Podobnej pomocy udziela Centrum Psychoterapii „SOBRIETAS” Niepublicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu, a także stowarzyszenie Oświęcimskie Centrum Trzeźwości, wspierane przez gminę Oświęcim.

Należy dodać, iż w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych gmina Oświęcim współpracuje także z Ośrodkiem Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu oraz Pomocy Nietrzeźwym w Jaworznie.

Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe udziela pomocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. W 2012 r. z pomocy Ośrodka skorzystało 449 mieszkańców gminy Oświęcim, w tym wsparcia psychologicznego udzielono 131 osobom, porad prawnych 55 osobom, konsultacji dla osób uzależnionych 6 osobom, z mediacji skorzystały 4 rodziny, a z hostelu 1 osoba.

Gmina Oświęcim włącza się również w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę”, „Wakacje bez Alkoholu”, „Pozory mylą – dowód nie”.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy.

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Oświęcim badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, radnych, przedstawicieli Urzędu Gminy, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 131 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na rozwój turystyki, związany z historią, głównie z istnieniem na terenie gminy znanego na całym świecie Miejsca Pamięci w Brzezince, przyciągającego międzynarodowe grono turystów i pielgrzymów.

Jednocześnie wskazywali na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w sąsiedztwie miasta Oświęcimia oraz nieznaczej odległości od Krakowa i aglomeracji górnośląskiej. Duże znaczenie przywiązywali również do dobrego kontaktu samorządu z mieszkańcami, m.in. za pośrednictwem gazetki gminnej. Mieszkańcy podkreślali, że gmina posiada bogatą sieć placówek bibliotecznych, sportowych oraz handlowo-usługowych. Ankietowani zwracali również uwagę na rozwój regionu, a zwłaszcza szkolnictwa oraz oferty imprez sportowych i kulturalnych.

Słabe strony gminy

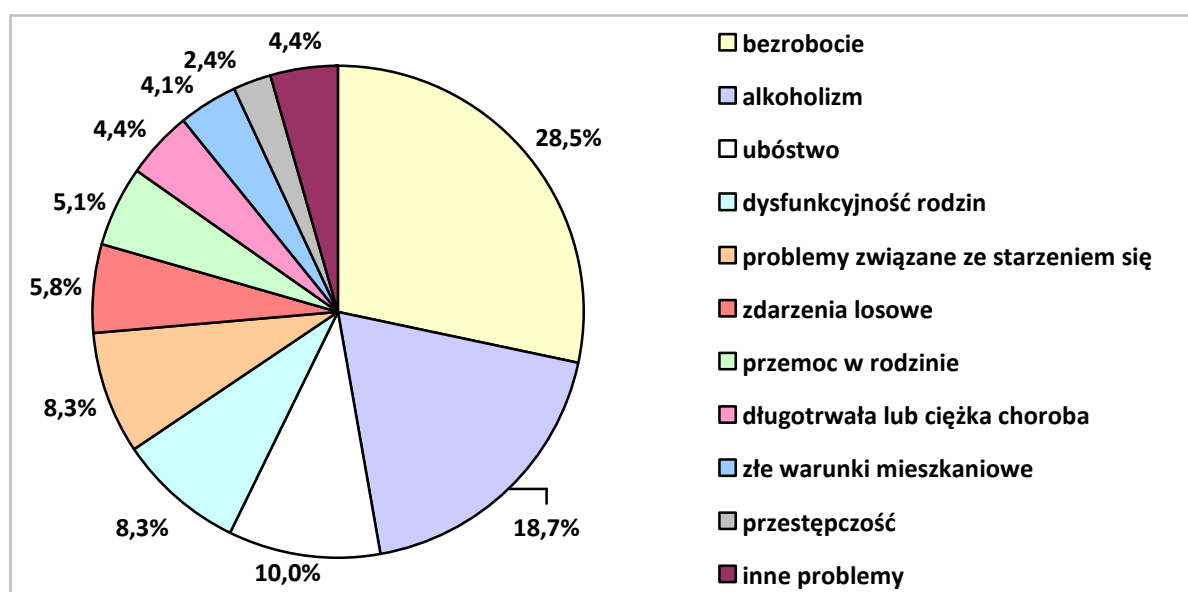
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością była zbyt mała ilość inwestycji, brak przemysłu i związane z tym bezrobocie oraz brak perspektyw dla młodzieży. Zwrócili uwagę na brak niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, nieuregulowane koryta rzek powodujące stałe zagrożenie powodziowe, skarżyli się na złe plany zagospodarowania gminy. Wskazywali na zbyt małą liczbę miejsc w przedszkolach, potrzebę remontowania szkół i budowy nowych mieszkań, podkreślając w tym kontekście potrzebę utworzenia mieszkań socjalnych.

Zwrócili uwagę na brak obwodnicy, zły stan dróg i niewystarczającą infrastrukturę drogową, wskazując na brak połączeń między poszczególnymi sołectwami, brak mostków przejazdowych do nowych budynków, zanieczyszczenie środowiska.

Za niezadowolający respondenci uznali stan bezpieczeństwa na drogach, na co wpływa brak poboczy i oświetlenia ulicznego. Analizując słabe strony, respondenci stwierdzili również, że obszar gminy jest zbyt duży i obejmuje zbyt wiele sołectw, słabo ze sobą powiązanych. Narzekali również na biurokrację i niewłaściwe wykorzystywanie funduszy unijnych.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

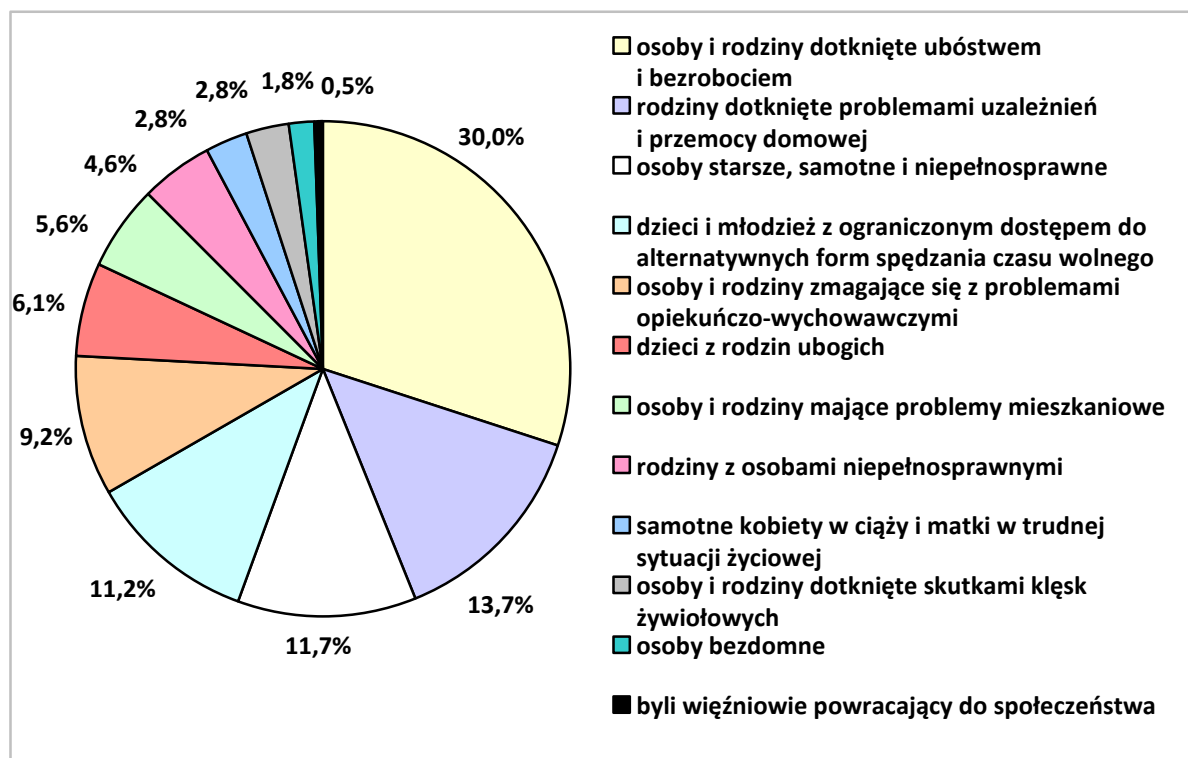

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (28,5%), alkoholizm (18,7%) oraz ubóstwo (10%). Szczególną uwagę zwrócili również na dysfunkcyjność rodzin i problemy związane ze starzeniem się (po 8,3%). W dalszej kolejności wymienili m.in. zdarzenia losowe (5,8%), przemoc w rodzinie (5,1%), długotrwałą lub ciężką chorobę (4,4%), złe warunki mieszkaniowe (4,1%) oraz przestępczość (2,4%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

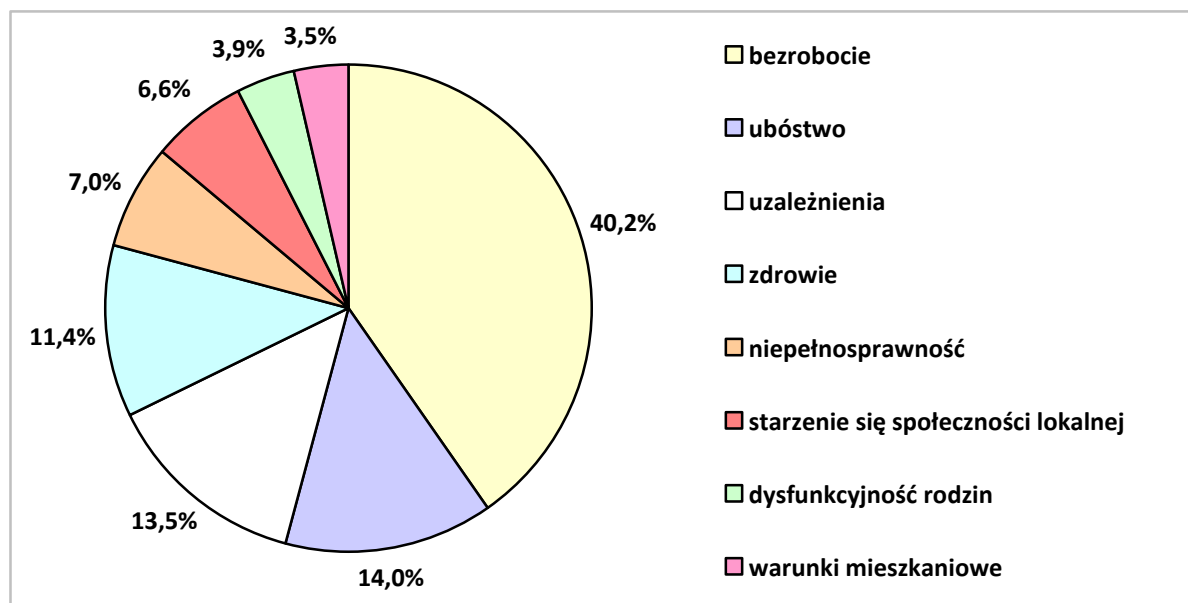
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Blisko jedna trzecia badanych (30 %) stwierdziła, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. W dalszej kolejności wskazano rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (13,7%) a także osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (11,7%) oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (11,2%).

Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w gminie zmagają się także m.in. osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (9,2), dzieci z rodzin ubogich (6,1%), osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (5,6%) i rodziny z osobami niepełnosprawnymi (4,6%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (40,2%), ubóstwo (14%), uzależnienia (13,5%), zdrowie (11,4%), niepełnosprawność (7%), starzenie się społeczności lokalnej (6,6%), dysfunkcyjność rodzin (3,9%) i warunki mieszkaniowe (3,5%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na potrzebę pomocy w poszukiwaniu pracy rozwój przedsiębiorczości przy użyciu funduszy unijnych. W tym kontekście postulowali tworzenie szkół zawodowych i organizowanie darmowych kursów przekwalifikujących.

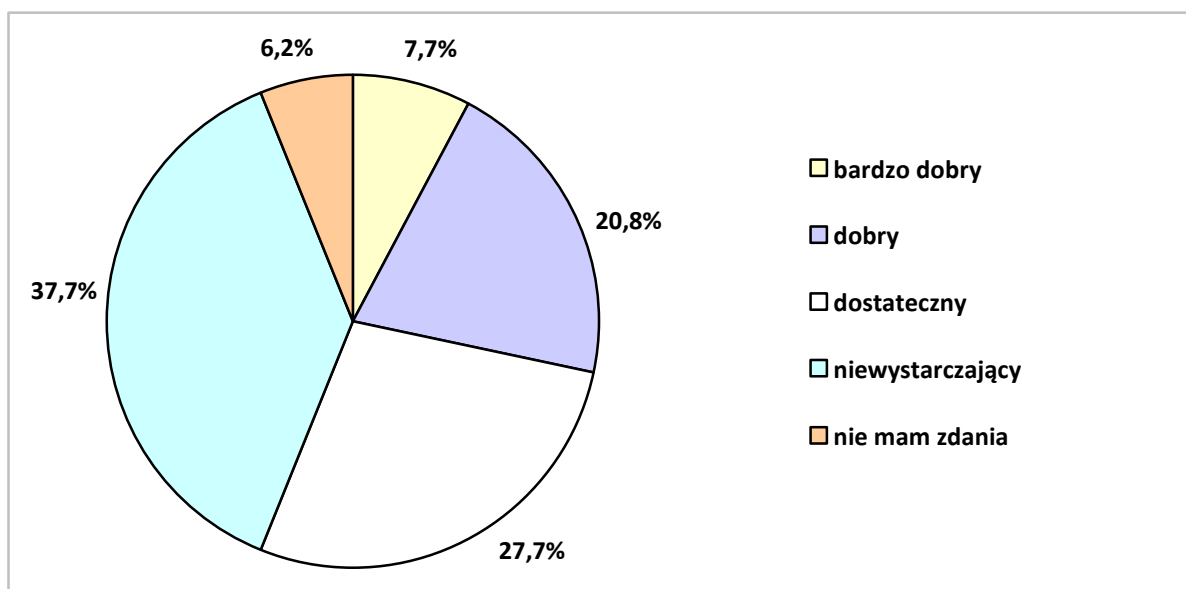
Respondenci wskazywali również na konieczność zapewnienia osobom starszym, niepełnosprawnym i ubogim, rodzicom i dzieciom szerszego dostępu do pomocy społecznej i wsparcia specjalistycznego. Postulowali również ułatwienie dostępu do służby zdrowia, utworzenie poradni rodzinnej, zatrudnienie asystentów rodzin, utworzenie przedszkoli i mieszkań socjalnych. Wskazali też na potrzebę poprawy stanu bezpieczeństwa.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Narodowy Fundusz Zdrowia, Kościół, sołtysów i Rady Sołeckie, policję oraz starostwo powiatowe. Ważną rolę do odegrania przypisali również organizacjom pozarządowym (Caritas, Ludowe Kluby Sportowe) oraz Zespołowi Ekonomiczno-Administracyjnemu Szkół, szkołom, świetlicom i Ośrodkowi Kultury, Sportu i Rekreacji.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

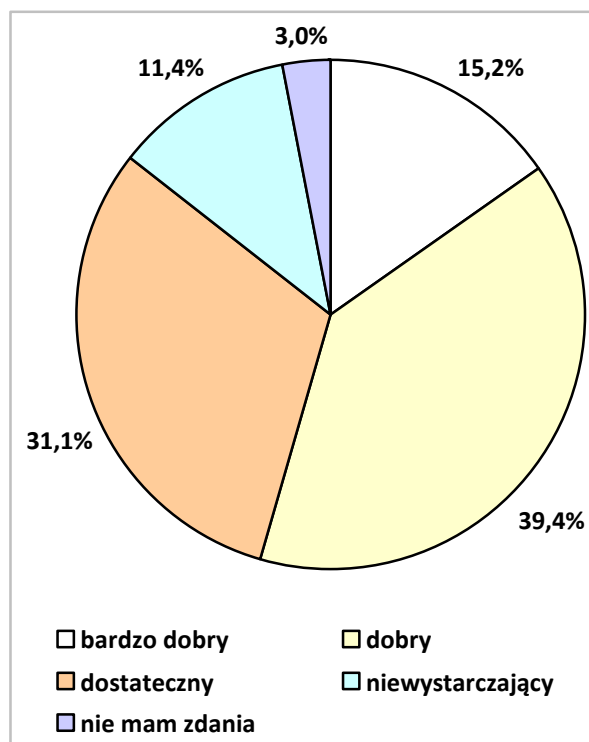

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

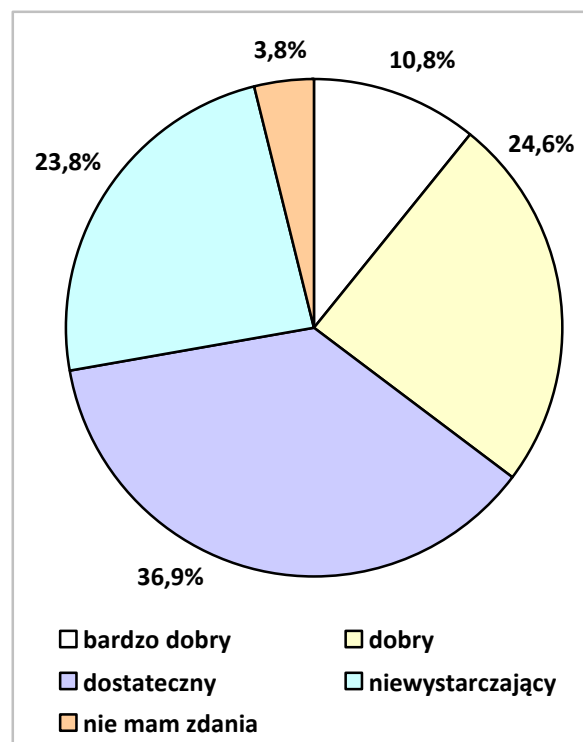
Największy odsetek respondentów (37,7%) negatywnie ocenił dostępność placówek służby zdrowia w gminie. Blisko 28% z nich uznało ją za dostateczną, a blisko 21% za dobrą. Jednocześnie 7,7% badanych stwierdziło, że jest ona bardzo dobra, natomiast 6,2% nie miało zdania na ten temat.

Do lekarzy, których w gminie brakuje, bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: chirurga, kardiologa, neurologa, okulistę, stomatologa, ortodonte, laryngologa, alergologa, ginekologa, endokrynologa, reumatologa, dermatologa, diabetologa, onkologa, nefrologa i gastrologa.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

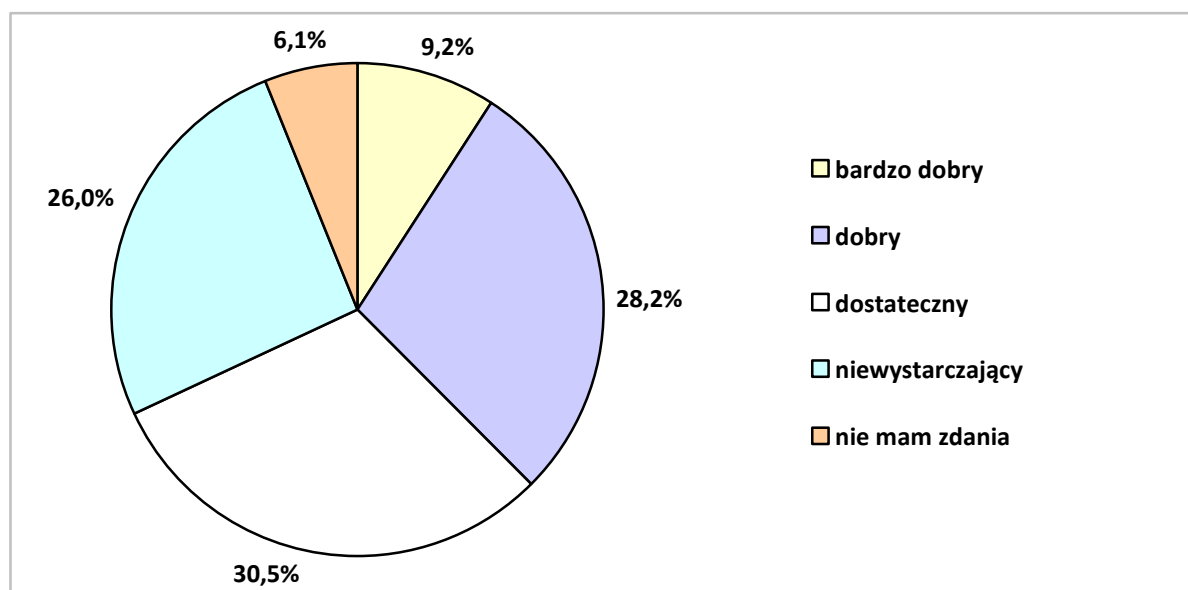
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad połowa respondentów (w sumie 54,6%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest dobry lub bardzo dobry. Za dostateczny uznało go ponad 31%, a za niewystarczający 11,4% badanych, przy czym 3% nie miało żadnego zdania.

Dostępność placówek kulturalnych w gminie spotkała się z gorszą oceną niż dostępność placówek oświatowo-wychowawczych. Za dobrą lub bardzo dobrą uznało ją bowiem łącznie tylko 35,4% ankietowanych, a niecałe 37% respondentów uznało, że jest ona dostateczna. Z kolei jako niewystarczającą określiło ją prawie 24% badanych, a 3,8% nie miało żadnego zdania.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kluby, świetlice młodzieżowe, przedszkola, żłobki, sale widowiskowe, kino plenerowe oraz szkoły językowe.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

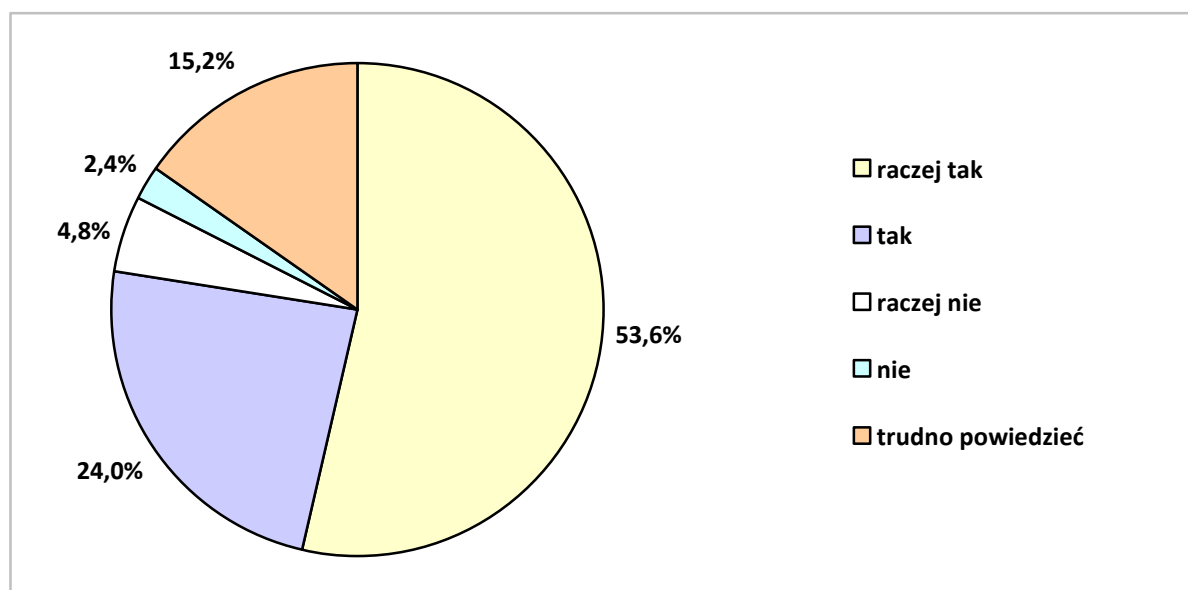

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad jedna trzecia respondentów (łącznie 37,4%) pozytywnie oceniła dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie, określając go jako dobry (28,2%) lub bardzo dobry (9,2%). Kolejne 30,5% przyznało, że jest on dostateczny. Natomiast 26% badanych uznało jednak, że jest on niewystarczający, a nie miało zdania w tej sprawie 6,1% ankietowanych.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani wśród deficytów najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: hala sportowa, „Orliki”, ścieżki rowerowe, siłownia, kręgielnia, korty tenisowe, boiska do siatkówki, place zabaw dla dzieci, baseny i kąpieliska, skatepark i szkółkę jeździecką.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 77,6%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło łącznie 7,2% badanych, przy czym 15,2% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w gminie Oświęcim funkcjonowało 10 organizacji pozarządowych, ponadto gmina przy realizacji ustawowych zadań współpracowała z 4 organizacjami z terenu miasta Oświęcimia. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Roczny program współpracy Gminy Oświęcim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego

i lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 38. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Brzezinka	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
2.	Ludowy Klub Sportowy „Korona” Harmęże	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
3.	Ludowy Klub Sportowy „Poręba” Poręba Wielka	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
4.	Ludowy Klub Sportowy „Puls” Broszkowice	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
5.	Ludowy Klub Sportowy „Rajsko” Rajsko	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
6.	Ludowy Klub Sportowy „Solavia” Grojec	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
7.	Ludowy Klub Sportowy „Sygnał” Włosienica	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
8.	Ludowy Klub Sportowy „Zaborzanka” Zaborze	propagowanie sportu, zdrowego stylu życia	dzieci i młodzież.
9.	Stowarzyszenie Górników, Emerytów i Rencistów Górniczych, Brzezinka, ul. Czernihowska 4	uczestniczenie w życiu społeczno-politycznym i gospodarczym poprzez współdziałanie z władzami państwowymi samorządowymi	emerytowani mieszkańcy gminy
10.	Stowarzyszenie Górników i Rencistów Górniczych, Grojec, ul. Główna 1	aktywizacja osób starszych	mieszkańcy gminy

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

W 2012 roku w gminie Oświęcim było 6 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Dane szczegółowe na ich temat przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 39. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2012 roku

nazwa parafii	adres parafii
Parafia Świętego Wawrzyńca	Grojec, ul. Chowańca 1
Parafia NMP Królowej Polski	Brzezinka, ul. Ofiar Faszyzmu 11
Parafia Świętego Michała Archaniola	Włosienica, ul. Rzeczna 10
Parafia Świętego Bartłomieja	Poręba Wielka, Pl. Chanusiaka 2
Parafia Matki Bożej Niepokalanej	Harmęże, ul. Franciszka 12
Parafia Przenajświętszej Trójcy	Rajsko, ul. Wilamowicka 7

Dane Urzędu Gminy Oświęcim.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo,
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • prowadzenie działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia • prowadzenie działań służących aktywizacji osób bezrobotnych w wieku 45 lat i więcej • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak rozpowszechniania ofert pracy z zagranicy • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • brak działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia w gminie

<p>z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zachęcających inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy, • dostosowywanie kierunków kształcenia w gminie do potrzeb rynku pracy • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • malejący poziom bezrobocia wśród kobiet oraz osób w wieku 45 lat i więcej • liczba osób bezrobotnych wymagających aktywizacji nie wzrasta • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • osoby bezrobotne korzystają z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • kończąca edukację młodzież znajduje zatrudnienie na lokalnym rynku pracy • zjawisko ubóstwa wśród mieszkańców gminy nie postępuje 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnący poziom bezrobocia • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • liczba nowych inwestorów tworzących miejsca pracy nie wzrasta

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • efektywna praca socjalna • przeprowadzenie analizy potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego • koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • podejmowanie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • dostosowywanie oferty spędzania czasu wolnego do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • ograniczone działania na rzecz rozwoju oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego

<p>w obszarze zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • malejąca liczba rodzin dysfunkcyjnych • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • zwiększająca się liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki w gminie na poziomie ponadgimnazjalnym • niewystarczająca dostępność opieki medycznej w gminie

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • podejmowanie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie przez placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

<p>działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób wyleczonych z uzależnień • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • zaprogramowane działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • brak grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • niewzrastająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności • zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • prowadzenie działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności 	<ul style="list-style-type: none"> • brak standaryzowania usług świadczonych osobom bezdomnym • brak opracowywania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych oraz służących zwiększeniu ich społecznej akceptacji • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewystępowanie problemu bezdomności • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • niewzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia lub zmagających się z bezrobociem • niewzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • zadowalający poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób wychodzących z bezdomności • niezwiększające się możliwości realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • istnienie zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie wystarczającą liczbą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • inicjowanie powstawania w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak badań liczebności osób starszych • brak działań prozdrowotnych prowadzonych wśród osób starszych • brak działań mających na celu umożliwienie osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • brak działań mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • brak prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • brak działań mających na celu inicjowanie w gminie wolontariatu na rzecz osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób starszych wymagających objęcia usługami opiekuńczymi • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • odpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy i domów pomocy społecznej • zadowalający poziom życia osób starszych w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak w gminie grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • niezwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu

<ul style="list-style-type: none"> • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • odpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • brak zjawiska migracji osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych 	
--	--

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • wystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • współpraca z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • podejmowanie działań mających na celu zwiększenie akceptacji osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców gminy • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • inicjowanie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak badań liczebności osób niepełnosprawnych w gminie • brak działań mających na celu inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • brak działań mających na celu tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników GOPS-u • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak danych o liczbie osób niepełnosprawnych w gminie • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • brak w gminie bazy rehabilitacyjnej • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach

<ul style="list-style-type: none"> wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych 	<p>integracyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> zbyt mała liczba w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu
---	--

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej stałe diagnozowanie problemów społecznych w gminie informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej inicjowanie wolontariatu w gminie uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych 	<ul style="list-style-type: none"> nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych brak działań inicjujących powstawanie nowych placówek pomocy społecznej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia odpowiednia jakość obsługi klientów systemu pomocy społecznej dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> występowanie zjawiska popadania w rutynę i doznawania syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej niezwiększająca się liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia

<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia wiedza pracowników pomocy społecznej na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • odpowiednio finansowany system pomocy społecznej • odpowiednia świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej • istnienie w gminie organizacji pozarządowych • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe 	
---	--

INNE MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA	
inne mocne strony	inne słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca wójta, instytucji gminnych i organizacji pozarządowych • rozbudowana sieć szkół i przedszkoli • długi czas pracy placówek oświatowych • zaopatrzenie wszystkich szkół w stołówki • rozbudowana sieć domów ludowych • bogata oferta kulturalno-oświatowa • nowoczesne place zabaw • bogata sieć świetlic wiejskich • łatwy dostęp do czytelnictwa (sieć bibliotek) • nowoczesna baza obiektów sportowych i rekreacyjnych • dostęp do specjalistów (psycholog, pedagog, prawnik) • skuteczny przekaz medialny (strona internetowa, prasa) • przeprowadzenie diagnozy potrzeb ludzi starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystny podział administracyjny • brak własnej służby zdrowia w większości sołectw • brak opieki paliatywnej • brak infrastruktury socjalnej (dzienny dom pobytu, świetlica terapeutyczna) • brak mieszkań chronionych • niewystarczający dostęp mieszkańców do internetu • brak terenów inwestycyjnych • brak infrastruktury i kanalizacji
inne szanse	inne zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne położenie geograficzne • zwiększająca się liczba mieszkańców • rozwój infrastruktury turystycznej • rozwój sieci kanalizacyjnej i budownictwa mieszkaniowego • rozwój turystyki • rozwój sportu masowego • intensyfikacja działań na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • stałe zagrożenie powodziowe • brak odpowiedniej liczby miejsc pracy • wzrost bieżących kosztów utrzymania gminy

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom** poprzez:
 - zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
 - wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.
2. **Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży** poprzez:
 - wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
 - pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia,
 - wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
3. **Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym** poprzez:
 - integracja społeczna osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.
4. **Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie** poprzez:
 - zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
 - profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
5. **Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego** poprzez:
 - przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
6. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego** poprzez:
 - wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
 - wyzwalanie aktywności obywatelskiej.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN, KIERUNKI DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKI ICH REALIZACJI, PROGNOZY ZMIAN

Misja samorządu sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020, jest następująca:

**Stwarzanie mieszkańcom gminy Oświęcim
możliwości rozwoju, zaspokajanie ich potrzeb
oraz dążenie do integracji społecznej**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie, ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.
9. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
4. wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej).
5. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.
6. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w gminie.
7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Zwiększenie dostępności schronienia dla osób bezdomnych – podjęcie działań w kierunku zawarcia porozumienia z gminą posiadającą miejsca noclegowe.

4. Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, inwestorzy, przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny i powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób bezrobotnych objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia i ubóstwa,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów dotyczących osób bezrobotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem GOPS,
- liczba programów wsparcia osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci dożywianych w placówkach oświatowych i barach,
- liczba wyprawek szkolnych,
- liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,

- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie
- liczba beneficjentów pomocy społecznej z tytułu bezdomności.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych,
- poprawy dostępności i jakości usług świadczonych osobom bezdomnym.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników OPS-u i placówek oświatowych, zorganizowanie „Szkoły dla rodziców”.
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Zatrudnianie asystentów rodziny.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, kół zainteresowań, klubów młodzieżowych, organizowanie wypoczynku.
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

8. Zwiększenie w gminie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 oraz placówek przedszkolnych; uelastycznienie godzin ich funkcjonowania.
9. Rozwijanie oferty świetlic funkcjonujących w gminie.
10. Opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny.
11. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne w tym Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli Gminnych.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pomocą z tytułu bezradności,
- liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,

- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci i młodzieży objętych alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego,
- liczba dzieci objętych opieką w ramach żłobków i placówek przedszkolnych,
- liczba dzieci korzystających ze świetlic.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Integracja społeczna osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Zwiększenie jakości i dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, utworzenie klubu seniora, a w sprzyjających okolicznościach dziennego domu pobytu.

5. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w gminie.
6. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli Gminnych, Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Środowiskowy Dom Samopomocy, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób niepełnosprawnych pobierających zasiłki pielęgnacyjne,
- liczba rodzin osób starszych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,

- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z klubu seniora, ewentualnie domu dziennego pobytu,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba dzieci niepełnosprawnych pobierających zasiłki pielęgnacyjne,
- liczba rodzin objętych pomocą z tytułu niepełnosprawności,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba wolontariuszy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Zwiększenie dotacji budżetowych dla SPZOZ-ów, dla których gmina jest organem założycielskim, na realizację zadań określonych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej.
4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie; rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia ww. zakresie.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocą w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Poszerzenie oferty funkcjonujących w gminie punktów konsultacyjno-terapeutycznych.
5. Tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocą w rodzinie.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocą w rodzinie.
7. Kontynuowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocą w rodzinie.
8. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie.
10. Utworzenie mieszkania chronionego dla ofiar przemocą.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocą w rodzinie zawierają stanowiące załącznik do strategii gminne programy:

- **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- **przeciwdziałania narkomanii**
- **przeciwdziałania przemocą w rodzinie.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne punkty konsultacyjno-terapeutyczne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki leczenia uzależnień, w tym Poradnia Odwykowa Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu.

Centrum Psychoterapii „SOBRIETAS” Niepublicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu, Ośrodek Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu oraz Pomocy Nietrzeźwym w Jaworznie, Powiatowy ośrodki wsparcia, w tym Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, inne ośrodki wsparcia, w tym schronisko dla ofiar przemocy w rodzinie, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Oświęcimskie Centrum Trzeźwości, kościoły, społeczność lokalna

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wysokość dotacji budżetowych udzielonych SPZOZ-om,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba osób korzystających z grup wsparcia,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- poprawy stanu zdrowia mieszkańców,

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadgimnazjalne w powiecie, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Poszerzenie i doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie oraz zachęcanie do podjęcia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz w zawodzie pracownika socjalnego.

2. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
3. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej GOPS-u.
4. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
5. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w Urzędzie Gminy stanowiska Pełnomocnika Wójta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, m.in. działających na rzecz dzieci, młodzieży oraz rodzin.
7. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
8. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
9. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Roczny program współpracy Gminy Oświęcim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

2. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Ramy finansowe strategii są uzależnione od możliwości finansowych Gminy Oświęcim i będą uwzględniane rokrocznie w uchwałach budżetowych. Wielkość środków na 2014 rok określono w kwocie 88.000 zł, a wynika ona z założeń projektu budżetu na realizację programu dożywiania i programów pomocowych realizowanych przez GOPS.

Na realizację zadania w latach następnych przyjęto założenie wzrostu nakładów o 1%, jednakże uzależnione to będzie od stanu środków budżetowych.

Tabela 40. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020

Rok	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Kwota (zł)	88.000,00	88.880,00	89.796,00	90.667,00	91.574,00	92.490,00	93.415,00

2. WDROŻENIE, SPOSÓB REALIZACJI I MONITORING STRATEGII

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020 będzie Kierownik lub upoważniony przez niego pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zs. w Grojcu.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Wójta Gminy, a w jego skład wejdą w szczególności przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta Gminy.

Zespół oceniający strategię będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Oświęcim,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Oświęcim,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim,
- Roczny program współpracy Gminy Oświęcim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Realizatorami projektów są ich wnioskodawcy.

Projekt 1.

Popularyzacja piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży na terenie wioski.

Wnioskodawca projektu

Zarząd Klubu LKS Poręba w Porębie Wielkiej.

Cel główny projektu

Aktywna forma wykorzystania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Cele szczegółowe

Rozwój fizyczny poprzez treningi pod okiem trenerów i animatorów sportu.

Miejsce realizacji projektu

Boisko klubu LKS Poręba.

Beneficjenci projektu

LKS Poręba, szkoła podstawowa, przedszkole.

Partnerzy w realizacji projektu

.Rada Sołecka, szkoła podstawowa, przedszkole, klub sportowy, straż pożarna.

Czas realizacji projektu

Maj – czerwiec.

Projekt 2.

Mieszkanie chronione dla ofiar przemocy.

Wnioskodawca projektu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Cel główny projektu

Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.

Cele szczegółowe

Utworzenie mieszkania (remont pomieszczeń, zakup mebli, remont instalacji).

Miejsce realizacji projektu

Rajsko, ulica Edukacyjna lub inne miejsca z zasobów komunalnych gminy.

Beneficjenci projektu

Ofiary przemocy wymagające pomocy w formie schronienia.

Partnerzy w realizacji projektu

Urząd Gminy Oświęcim.

Czas realizacji projektu

Rok 2015.

Projekt 3.

Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych.

Wnioskodawca projektu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Cel główny projektu

Zapewnienie opieki i integracja ze środowiskiem osób starszych z terenu gminy Oświęcim.

Cele szczegółowe

- analiza zasobów komunalnych,
- wykonanie projektu, znalezienie lokalizacji,
- remont starego lub budowa nowego obiektu,
- wyposażenie wnętrz.

Miejsce realizacji projektu

Budowa nowego obiektu na terenie gminy.

Beneficjenci projektu

- osoby starsze z terenu gminy Oświęcim wymagające wsparcia,
- beneficjent pośredni: środowisko lokalne, rodziny.

Partnerzy w realizacji projektu

- sołtysi,
- GOKSiR,
- Gminna Biblioteka Publiczna.

Czas realizacji projektu

W latach 2014-2020.

Projekt 4.

Filmoteka biblioteczna.

Wnioskodawca projektu

Gminna Biblioteka Publiczna.

Cel główny projektu

Zwiększenie dostępu mieszkańców gminy Oświęcim do dóbr kultury.

Cele szczegółowe

- zorganizowanie cyklicznych seansów filmowych dla różnych grup wiekowych,
- poszerzenie horyzontu mieszkańców poprzez dostęp do repertuaru filmowego.

Miejsce realizacji projektu

Lokale biblioteki głównej i jej filii na terenie gminy Oświęcim.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy gminy Oświęcim.

Partnerzy w realizacji projektu

- OKSiR,
- placówki oświatowe,
- organizacje społeczne.

Czas realizacji projektu

Lata 2014-2017.

Projekt 5.

Automatyzacja procesów bibliotecznych.

Wnioskodawca projektu

Gminna Biblioteka Publiczna.

Cel główny projektu

Zwiększenie dostępności mieszkańców do zasobów bibliotecznych.

Cele szczegółowe

Utworzenie internetowego zasobu bibliotecznego; włączenie tego zbioru do zbiorów powiatowych.

Miejsce realizacji projektu

Placówki biblioteczne na terenie gminy Oświęcim.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy gminy Oświęcim.

Partnerzy w realizacji projektu

Urząd Gminy Oświęcim.

Czas realizacji projektu

Lata 2014-2015.

Projekt 6.

Przyszkolne place zabaw.

Wnioskodawca projektu

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli Gminnych.

Cel główny projektu

Zapewnienie bezpiecznej zabawy dla dzieci z klas młodszych.

Cele szczegółowe

- utworzenie placów zabaw przy szkołach podstawowych,
- zwiększenie bezpieczeństwa zabaw na świeżym powietrzu dzieci z klas młodszych.

Miejsce realizacji projektu

Szkoły podstawowe gminy Oświęcim.

Beneficjenci projektu

Uczniowie klas I-III z terenu gminy Oświęcim.

Partnerzy w realizacji projektu

Szkoły podstawowe.

Czas realizacji projektu

Lata 2014-2020.

Projekt 7.

Modernizacja boisk przyszkolnych.

Wnioskodawca projektu

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli Gminnych.

Cel główny projektu

Poprawa bezpieczeństwa w szkolnych obiektach sportowych.

Cele szczegółowe

- zmodernizowanie szkolnych obiektów sportowych,
- zachęcenie młodzieży do aktywnego spędzania czasu.

Miejsce realizacji projektu

- szkoły podstawowe we Włosienicy, Grojcu, Brzezince, Babicach, Rajsku, Harmężach,
- Gimnazjum Gminne w Zaborzu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie ww. szkół, mieszkańcy gminy Oświęcim.

Partnerzy w realizacji projektu

Szkoły podstawowe, gimnazja, sołtysi.

Czas realizacji projektu

Lata 2014-2017.

Projekt 8.

Modernizacja kuchni przyszkolnych.

Wnioskodawca projektu

Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli Gminnych.

Cel główny projektu

Poprawa warunków pracy, zwiększenie ilości wydawanych posiłków w stołówkach w SP Brzezinka i SP Rajsko.

Cele szczegółowe

- remont stołówki w SP w Rajsku,
- zakup mebli metalowych kuchennych i bemału do stołówki w SP Brzezinka.

Miejsce realizacji projektu

Szkoły podstawowe w Rajsku i Brzezince.

Beneficjenci projektu

Pracownicy szkół, uczniowie.

Partnerzy w realizacji projektu

Szkoły podstawowe w Brzezince i Rajsku.

Czas realizacji projektu

Lata 2014-2015.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Oświęcim na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii	s. 5
--	------

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku	s. 15
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012	s. 17
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012	s. 17
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012	s. 17
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki	s. 18
Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012	s. 19
Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na koniec 2012 roku	s. 19
Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012	s. 20
Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2010-2012 ...	s. 20
Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	s. 21
Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012	s. 22
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2010-2012	s. 22
Tabela 13. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2010-2012	s. 23
Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012	s. 23
Tabela 15. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2012/2013	s. 25
Tabela 16. Placówki i organizacje kulturalne w gminie w 2012 roku	s. 26
Tabela 17. Obiekty rekreacyjno-sportowe w gminie w 2012 roku	s. 27
Tabela 18. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy	s. 30
Tabela 19. Placówki ochrony zdrowia w gminie w 2012 roku	s. 32
Tabela 20. Przestępstwa ujawnione w gminie w 2012 roku	s. 33
Tabela 21. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku	s. 35
Tabela 22. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2010 roku ..	

.....	s. 35
Tabela 23. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012	s. 36
Tabela 24. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012.....	s. 37
Tabela 25. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 r.	s. 37
Tabela 26. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 r. powyżej 18. roku życia ze względu na aktywność zawodową.....	s. 38
Tabela 27. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012.....	s. 38
Tabela 28. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012	s. 39
Tabela 29. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012.....	s. 41
Tabela 30. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012.....	s. 42
Tabela 31. Mieszkańcy gminy objęci wsparciem PCPR-u w Oświęcimiu w latach 2010-2012..	s. 42
Tabela 32. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	s. 43
Tabela 33. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	s. 44
Tabela 34. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku .	s. 44
Tabela 35. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.....	s. 45
Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012.....	s. 46
Tabela 37. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2010-2012.....	s. 47
Tabela 38. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku.....	s. 57
Tabela 39. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2012 roku.....	s. 57
Tabela 40. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020.....	s. 84

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	s. 50
Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie	s. 51

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca	s. 52
Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?.....	s. 53
Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?.....	s. 54
Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?.....	s. 54
Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?.....	s. 55
Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	s. 56